

מסורת הש"ס

(א) לקמן קרא, **(ב)** שנת כ: גישון מח, **(ג)** לעיל פנ: [ומעלה ז: (ד) ע' כרטוטו וע' ז"ק, (ה) ת"כ ויקרא נרבה פ"ה ה"ז ופ"ז ה"ג, (ו) לקמן קד, (ז) וע' מולין יח, ד"ה ממסמם ליה כפרתא וע"ש גרש"ן, (ח) מעילה ז, (ט) תוספאה וזבחים ריש פ"ט, (י) תוספ' שם ה"ד, (י"ב) ע' ז"ק.

מוסף רש"י

השוחט עוף בפנים. פסול שזח איתו ראוי בפנים לשיקר פטור על העלאתו בחוץ, ואם תאמר והלא כל העוף בחוץ נפסלן ביטלמא, וכן השוחט בחוץ פסול הוא וחייבין על גובה העלאתו, האם תחננה דריש אבל לענין שאר פסולין מתקבל בפנים בעיקר (קטן קרא): שדעתך לפני זריקת דמין. לא וסבור לנחמא, שזריקת דמין שלטן ופסולתן לחלק גובה לענין מעילה, מה שאין כן בקדשי קדשים שכן מתחילתן לגבה אבל לאחר זריקת דמים יש מעילה באימוריין, ונפקא לן כהן מדמכין וכל חלל לה' לזכות אימורי קדשים קלים המזוהרים לשם, ולא קדשים (ועי' אבל לאחר זריקת דמים יש מעילה באימוריין), ונפקא לן מדמכין וכל חלל לה' לזכות אימורי קדשים קלים לאחר זריקת דמים למעלה (ועי' אפ' לאחר זריקת דמים יש מעילה באימוריין), דמיון דהו' נוסף הוא כי הדר חריק הדם לאחר העלאת אימורין הוא וזיקא (ע' ז"ק, ירדו מעשרה ז:).

שיטה מקובצת

ובזה דחה דאם בא לזרוק ב'י, לטיל פ"י ועולה תאמר לא ירדו אפי' ל'י יהודה (והכ"י ויהי) [והכלל] משמע לכאורה דלפיכ' דר"ש קאמר מתפרין בין הנשקר דמה דלא חילתא דרי' הא תמר לא נשקר דמה ירדו, מיהו י"ל דפריך שפיר אילנא דרי' ודיק' מהדר' שבעה לרי' ואילנא דרי' פריך שפיר כה"ס ופ' אף לרי' דמי דעך כול' לא קאמר ר"י ירדו אלא בשנשקר דמה אבל הכא דיש בידו לזרוק לא דפ' לט' לומר דלפניו אלא בתנאי דחזין דלפניו, ועוד דלא דמי כלל למתני' דהאם אין בידו לזרוק והכא יש בידו לזנוק, וזה דלמחלל מיימי נשקר דמה היינו משום דעמי למשקר דמאי דריש דמי' ומי' מיהי' שבעה לרי' כדרי': וברורין בשעני'. פ"י אבל מחזיקין אבר לא, וכן כל מום מנוח משום הקריבוהו לא לפתח: תורה"י ונאי קפ"ל ב'י ופ"ש ח"ד חיים. לטון מזה"ס, ומפרש ה"ר חיים דהא דקאמר דלין הפשט ונתוח היינו כה"ס שזרע נוחה לנפוש דמתני' על המזבח להפשיט, אבל אם שחטה בראש המזבח כ"ע, לא פליגי דפשיטתה במקומה קודם שחדר אס ירנא, והשחט נוחה לנפוש דמתני' אז יא לא דאוקומתא כפסולין וי"ס אי אמרת כפולתא כבשרים דהאי רישא וסיפא נוחה ואע"ג דכנהא דתני סיפא אס עלמה חזי חדר לנח' שז' חזודם ולא כהא דקאמר יפשיטתה כיון דכבשרים מיירי (דכלא) [ונכלא] ירדה מיירי, מ"מ איכא למימר דתני סיפא לגלויי רישא וברשרא איכא חזודם לאשמועינן בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים, אלא אי אמרת רישא כפסולים סיפא ע"כ כבשרים דאי כפסולים בת הפשט ונתוח היא, וא"כ סיפא מתי אמת לאשמועינן דהא לאו לגלויי לרישא אחיל, אלא ע"כ אמת לאשמועינן דאם שחטה בראש המזבח (ואפי' אם ירדה יעלה ויפשיטתה דלפניו לא הו' כסיפא שז' חזודם, ותיקן שפיר השחט הנחמא:

המזבח מקדש

לא סהא פחותה משוחט בחוץ ומעלה אוסה
בחוץ. דקי"ל בהשוחט (לקמן דף קו.) **דחייב על שחיטתה ועל עלייתה: השוחט עוף קדשים בפנים והעלהו בחוץ פטור**. על העלייתה **י** דאינו מתקבל בפנים אלא מלוק: **שחטו בחוץ והעלהו בחוץ חייב**. על שמיהו בהשוחט עוף קדשים

בחוץ חייב דליתרבי מאלו אשר ישחט בפי' השוחט (שם דף קו.) וכי העלהו בחוץ חייב דמרבין בהשוחט (שם) לענין העלאת כל הנשחטין **א** דכי היכי דחייב על שחיטתן חייב על העלאתן דכתיב ואליהם תאמר לערב פרשיות: **ואמאי**. השוחטו בפנים והעלהו בחוץ פטור נימא לא תהא פחותה כו': **מיקטל קטליה**. לא **ב** שייכא שחיטה בפנים כלל לא בחולין ולא בקדשים אבל שחיטת לילה שחיטה היא בחולין הלכך בקדשים שחיטה פסולה היא קרייה: **שנשפך דמה**. לא תרד בהשח' אס עלה. וקא ס"ד בקדשי קדשים קלים נמי קאי: **ומה**. נשפך דמה דהוי עליית בשר לפני זריקה דהא אין כחן זריקה וגריעא משאר עולין לפני זריקה דהאם אס בזה לזרוק יש לו מה לזרוק והכא אס בזה לזרוק אין לו מה לזרוק ואפי' לא תרד וכ"ש **היכא ב** דלא נשפך: **סרגמא אקדשי קדשים**. פירוש **ד** המשנה הזאת בקדשי קדשים שקדושת הגוף עליהן לפני זריקה **ה**: **והרי פסח**. שמיני בזה דקמתי סיפא **ו** **ז** והפסח והחטאת כו' וקס"ד דאפסולי דקמתי ברישא נמי קאי כגון **אם נשפך דמו או יאל: סרגמא אשלא נשמו**. פסח לא תנא ליה אלא אפסולא דשלא לשמו דקמתי בזה ששחטן שלא לשמן **ו**: הכי גרסינן פטן **וכולן שעלו חיוין לגבי מזבח** ירדו הא שחוטין לא ירדו מהן לא הא קדשי קדשים לא שגא קדשים קלים לא הא שחוטין מהן ירדו מהן לא ירדו והא כולן קתני **ה** כולם אחיין פשיטא לעולם אחיין ובדוקין שבעין **ו** ואליבא דר"ע דאמור אם עלו לא ירדו במאי אוקימתא בפסולין אימא סיפא ובין **ז** עולה שעלתה חיה לראש המזבח תרד שחטה בראש המזבח יפשיט וינתח במקומה ואי פסולה בת הפשט ונתוח היא **י** ונתח אותה אמר רחמנא **א** אותה כשרה ולא פסולה סיפא אתאן לכשרה ומאי קמישמע לן **דריש** הפשט ונתוח בראש המזבח **י** ולמאן דאמר אין הפשט ונתוח בראש המזבח מאי איכא למימר הכא במאי עסקין כגון שהיתה לו שעת הכושר ונפסלה ורבי אלעזר ברבי שמעון היא **א** דאמר כיון שזורק הדם והורצה בשר שעה אחת יפשיטנה ועורה לכהנים ואלא **ה** דקתני כיצד עושה מוריד את הקרבים למטה ומדיחין **ו** למה לי חיבי נעביד גקריבינהו **ו** בפרתייהו **ב** הקריבוהו נא לפתחק הירצך או הישא פניך אגן הכי קאמרין מדיחן למה לי דאי מיתרמי כהן אחרינא ולא ידע נסקינהו

קאמר לא שגא קדשי קדשים ולא שגא קדשים קלים וקאמר הא שחוטין לא ירדו ובלאחר זריקת דמים לא אינטריך לאשמועינן דאמאי ירדו: ומאי **לא תימא הא שחוטין כולן לא ירדו אלא אימא הא שחוטין יש מהן ירדו ויש מהן לא ירדו**. קדשי קדשים לא ירדו קדשים קלים ירדו: **והא כולן קפני**. מאי לאו דאוקיא דהא שחוטין לא ירדו נמי קאי: **כולן משום חיוין**. נקט לה למימר דירדו דלין מזבח מקדש חיוין: **פשיטא**. דירדו **בא** דהא חזרין ועולין לאחר שחיטה הואיל ובכשרין קיימי **בא**: **לעולם אחיין**. נקט כולן ולאשמועינן דירדו ובדוקין שבעין אינטריך לאשמועינן שפסולין מחיים וכי מחמתין להו תו לא מסקי **בא** דקי"ל (לעיל דף פד.) בפסולין כסם שאס עלו לא ירדו כך אס ירדו לא יעלו ואפי' הכי ירדו דלין מזבח מקדש חיים: **ואלינא דר"ע**. נקט לה דאמר במתניתין בעלי מומין אס עלו לא ירדו ומוקמינן לה לקמן [ע"כ] בדוקין שבעין ואשמועינן מתניתין עלו חיים ירדו הא שחוטין לא ירדו: **ונתח אוסה**. אמרינן **בא** צמורת כהנים כשרה ולא פסולה שאס נפסלה קודם הפשט שורפה בעזרה **בא** והא נמי בראש המזבח נהי דלא תרד דקדשה מזבח מיהו לא בעי הפשט ונתוח: **סיפא דמסני' אסאן לכשרים בא**, והכי קאמר וכן עולה חיה כשרה שעלתה כו'. ומאי קא משמע לן פשיטא דתרד דהא הדרא סלקא: ומשני הא קמ"ל דהיכא דשחטה בראש המזבח לא צריך לאחותה ואסוקה ואע"ג דהדר סלקא אלא מפשיטה בראש המזבח: **דיש הפשט**. בכשרות: **אין הפשט**. הואיל והדר מני לאסוקה לאו אורח ארעא להפשיט שם: **הכא במאי עסקין**. לעולם כשעלתה כשרה **בא** חיה ומששחטה בראש המזבח חזק דמה נפסלה הלכך יפשיט וינתח במקומה דאי מחית לה תו לא סלקא. ודקשיא לך פסולה לאו בת הפשט היא: כגון דהיחא לו **שעם כפושר**. להפשט. קודם פסולה בת הפשט ונתוח היא ואפילו היא למטה והבשר פסול ונשרף וכרבי אלעזר ב"ר"ש דאמר לקמן בפרק טבול יוס (דף קד.) כיון שזורק הדם והורצה בשר שעה אחת להקטיר ונפסלה יפשיטנה ועורה לכהנים ואין עורה נשרף עמה הילכך השחא נמי כי אימתא בראש המזבח ונקטרת **בא** בעיא הפשט ונתוח: **עורה לכהנים** גרסינן. כדכתיב (ויקרא ז) עור העולה אשר הקריב לכהן: **אלא הא דקפני כיצד הוא עושה כו'**. בצרייתא דזבחים **ו** גרסינן ליה גבי עולה שעלתה חיה למזבח ושחטה וקאמר יפשיט וינתח במקומה וקמתי סיפא מוריד את הקרביים למטה ומדיחין ואי בפסולה ממי מחית לה תו לא סלקא: ומשני אלא היכי **ליעביד** ניקריבינהו לקרביים **בפרתייהו**. בפרש שלהן במתיה: **אגן הכי קאמרין מדיחן למה לי**. הואיל ולא הדרי סלקי: ומשני דאי מסרמי כהן אחרינא דלא ידע. שנפסלה ניקסינהו ואין

המזבח מקדש פרק תשיעי זבחים

לא תהא פחותה משוחט בחוין ומעלה בחוין. תימה אמאי אימזבח הכא לימא אנה דאמרי כרבי שמעון דפ' השוחט והמעלה (לקמן קיא.) דאמר זעירי שחיטת לילה איכא בינייהו דלרבי שמעון חייב וי"ל **ס** דהכא קאמר אפי' לרבי יהודה דאי לרבי שמעון דוקא למה לי טעמא דלא תהא

פחותה מיפוק לי משום **בא** דרפאי להמקבל בפנים ואי"מ הא דתניא לקמן בפ' השוחט והמעלה (דף קט.) מניין לרבות פסולין כגון הלן והיואל כו' ת"ל לא יציאנו לעשות כל המתקבל בפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ ל"ל קרא מיפוק לי דלא תהוי פחותה משוחט בחוץ ומעלה בחוץ וכ"ת דההיא כרבי שמעון דלית ליה האי טעמא א"כ לימני שחיטת לילה ונשפך דמה ויאל דמה חוץ לקלעים וי"ל דכלן ויואל וטמא לא שייך לא תהא פחותה משוחט בחוץ: **מקבל כפליה**. משום דלא מליני שחיטה בעוף בפנים הלכך ה"ל כהמיז ראשו ולא דמי לשחיטת לילה **ב**: **ומאי קמ"ט דיש הפשט ונתוח בראש המזבח הניחא קמ"ט ב'**. תימה דהך קושא יכול להקשות בלאו הכי דהיכי דמי אי בפסולים ונתח אותו אמר רחמנא ואי כבשרין הניחא כו' ומפרש ה"ר חיים דאס עלמה בראש המזבח לכ"ע יש הפשט ונתוח וכשהיא למטה פליגי מהו להעלותה ולהפשיטה והכי פירושא בשלמא אי מיירי רישא כבשרין ומיהוי סייעתא לעולה ותנא **א** סיפא לגלויי רישא דכבשרים אף על גב דסיפא לא אשמועינן מידי דלכ"ע יש הפשט ונתוח בראש המזבח ולא **בא** תניא אלא לגלויי ארישא אלא אי אמרת רישא בפסולין סיפא במאי אי בפסולין ונתח אותה אמר רחמנא ואי כבשרין מאי קא משמע לן אי קא משמע לן דיש הפשט ונתוח בראש המזבח כלומר אפילו הורידה ועלנה להפשיטה הניחא למאן דאמר כו':

ובאלא **ה** דקתני כיצד עושה מוריד את הקרבים למטה ומדיחין **ו** למה לי חיבי נעביד גקריבינהו **ו** בפרתייהו **ב** הקריבוהו נא לפתחק הירצך או הישא פניך אגן הכי קאמרין מדיחן למה לי דאי מיתרמי כהן אחרינא ולא ידע נסקינהו

ומשני קדשי מתיים דאם כשרים הם מזה הפסד יש בירידתן הואיל ויכול להעלותן בסוף ואם פסולים הם אינם פסולים אלא ממום או רובע ונרבע או חד מהנך דאין פסולין בקדוש וא"כ פשיטא דירדו (ש"ם: **בב**) קיימינן (כ"י: **בב**) ל"ל סלקי (ש"ם: **בא**) דאמרין (כ"י: **בא**) בעזרה והאי נמי דבראש לנ"ל (ש"ם: **בא**) לכשרה (ש"ם: **בא**) כשרה היתה ומששחטה לנ"ל (ש"ם: **בא**) מ"א ונפסלה (כ"י: **בא**) משום דלא ירדו וראוי לנ"ל (ש"ם: **ל**) כש"מ נוסף שהפסול מחמת דבר אחר הוא וחזאי למחר לישחט. אבל ליכא לפשר דשחיטת לילה כשרה בחולין [ידהא] שחיטת עוף נמי כשרה בחולין. [בבז"ש מתניתא אבל ליכא הוא כסגנון אחר חו"ל ולפי' רש"י קשה דכמו כן שחיטת העוף חזאי בחולין. (יבי"ט): לא] ל"ל חנא גלי ואי' (באח"כ: **בב**) ל"ל לא גלי ואי' (באח"כ: **בב**)

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

ואין

מסורת הש"ס

(א) לקמן קנ: (ג) חספ' דמשילת פ"א דר"ז ע"ש, (ג) מעילת ט: (ד) ויחנך כ' ת"כ צו פ"ב ה"ה ורע' ספרי אחא עה, (ה) ת"כ צו פ"א ה"יא, (ו) לעיל פד', (ז) לעיל מו', (ח) ע"י רש"ק, (ט) ונע"פ מ"ר בכורות כו, ד"ה המושל, (י) ע"י ירושל' תרומות פ"א דר"ד

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה לא שט וכו' ועוד דבמר הכי שק"ל נ"ב דברי התוס' הלו קטס סנהה מ"ט דבמה הכי שק"ל כו' ומשמע מדכריהו שאין ר"ל מישן (בגמ' ואפי' פירשו אמתניתין דהייט דואפילו פירשו בשון קטוש כדפשי"א אלא ושא כמי פוסקא, ואפילו פירשו דקאמרי כדביבטא קאי דסבני רבנן אפילו פירשו ויטלו ועל וכן אמר רבה ג"ש דקדשו אלא שפירשו לו ודלא כפשי"א וכן עיקר דרש"י דתק דתק אפ"י פירשו בשון בתמיה ואלי מוכיח כלל וכן מוסרף בליקוט וכן כבסף משנה משמע דלא גרים הכי קאמר אלא הי"ג אמר רבה לא שט ר וק"ל:

שינויי נוסחאות

(א) ואפילו (בבתי' דר"ד: ב) ב"ל הפוסקא פירשו וירדו (בבתי' ובריה בביר' דח): וקאי אגריימא לעילא אסוף דברי רבי, ומייתי לה בקינור. ובש"מ גרים אמר מר פירשו ירדו. וכן ג' ז"ק אלא שזאז מעלה הגריסא פירשו אפילו הן בראש המזבח וירדו. ועי' מוס' שפקעה על הגריסא שלמינו. ור' אית' ד: ג' מעלה אפילו פירשו קרובי הוא כו' (גיטות צ"ק: ד) לפי פי' המוס' מיכות ואפילו פירשוהו דאז פוסקא, וקאי אגילתא דת"ק כדביבטא לעילא דאפילו כדפירשו ז"ק הקרינא ואסור כהנאה, ועל דאז אמר רבה לא שט כו'. ודחרי' גרסי' אמר רבה לא שט וכו'. ולא גרסינן מיכות בהו קאמר. וכן הוא ברש"י במ"י הובא בסמוך חול' ג' ויכ' ה"יח' כ"ז ח"י ופ"מ. ונכד"י מלמד הון נכד"י פירשו אפילו רי', והוא פוסקא אסוף דברי רבי, וזכירא ז"ק פירשו לא יעלו אמר רבה וקאי אמתני'. ועי' תמדת דלילא: (ח) עבמותיה (ר"ב ש"ח: ג) ודחרי' הוא מתיב ר' (ב"ב, פ"ד, ובה' בר"ב: ג) ד"א פ"ד ע"ד שעת דריקא (ג"ליו: ח) ודריקא מועלין בהן עד שעת ודריקא לאחר רי' (ש"ח: ג' ובה' בר"ב: וצ), ונכד"י גרים כפלטיט עש"י:

(ט) מקדש את הראוי לו (ש"ח: י) ס"א ואפילו פירשו. כלומר אמר מר במילתיה דת"ק לעבור עצמות ודרידון ואפילו פירשו אמר רבה לא שט דאמרי רבנן פירשו יעלו אלא כו'. ור"ג' הכי קאמר (בבתי' ושו"ח: ג) נכד"י נכתב קטע זה על הגליון. ונכד"י נכתב מנאל קטע זה דכינור שחז"י חזית ואמר דריקא. ור"ע: (יא) וקושיא קאי דלברי רבי דק"ל לעילא ירדו אפילו פירשו למערכה ולא ס"ל דיעלו אלא כדמכתיב דל"כ: ה"ל' לתק כדפירשו (בבתי' ובה' דה"י דלמ' נתקון ג' כהן) וכן שפכת דלפירוש' כן קושיא קאי אמתני' ע"י"ש, דמתני' הייט יבי' (לפירש"י: יב) ג"א לבתן יהיה והסאז נמתק (ש"ח: ג) ואניחא (ב"ב: ד) ד"ל מיתדיר (ש"ח: ג) שו' ג"ל חז' ומכתיב הניך נמתק (לדיוט"ס: יא) אית בהו ממש. שבשון ביכר. הס"ד ומס"ד אפילו לאחר חצות נמי. ובדש' הדכי הוי עיכול. הס"ד ומס"ד אי דלית ברי' (בבתי' ושו"ח: יז) ס"א טקף אפילו קודם חצות נמי לא יחזור וד"ה דאין מועלין בהן אס פקע למטה דרשואת לא חזי לא לתרומת (הדרשן) דלאו דשן הוא ולא (לדיוט"ס: ו)הקדשתן (ש"ח: ג) דבספר יטן מלאת הגריסא כן אמר מר פירשו ירדו איירי וירא אלא שנו אלא וכו' ואולי גירסא

כרש"י (ש"ח: ג) ועי' לעיל חות: ג' עי' לעיל חות: ד' ב' ז"ל דאם (צ"ק: ב) במ' מיכת מחיים נמתק. (חזרא אבות"ס ס"ט ס"א ושו"ב: ו)ע"ע חז"א בכורות ס' כ"א קט"ל: (ב) ז"ל במחזור (ש"ח: ג) ז"ל דבמר (ש"ח: ד) ז"ל דבאשם (ג"ליו: ו)עי' ס"ט"ק שמייעב הגריסא. וגירתם כה"מ ולא נפקי מלי ידיה רק דעולה. וע"ש ביאורו ומת' שהק' על גהסת ה"ט"ק: (בה' ג"א אבל אס פירשו לאחר ודריקא התיריהו ודריקא ולא יעלו אי נמי כו'. (ב"ב: ג) כ"ג"מ וי"ש נוסף וע"י ה"ר' כתרומות ט"ס) ובמאי עסקינן אי לפני ודריקא כדחלו אסורי ואפילו מעילה איכא בקדשי קדשים (דאין כאן שעת הייתי לכהנים (כ"ה בר"ח: ג) אי לאחר ודריקא (לריבה) (ול"א (ח"א) כדחלו שרי (ולר"א) (ולריבה (ח"א) של עולה אסורין ושל אשם ודשואת כולן מותרין: (בן רבינו תם (ש"ח: ג)

בנזות דקאי להלאה ונמאל שאל נשעית מלמון, אכל אכל מיירי בלחור שפקע למטה דלא חזי לא לתרומה ולא להולאה. ואי' והא מניא לעיל עיטילי עולה אתה מחזיר, וי"ל דהס' דלית ביה ממש (ב"ב: ג) תוד"ה איתא. פירש רבינו רבי, עיין בתוס' בכורות דף ק' ע"ב (ד"ה המושל): ד"ה ופליגי דר"א ב' ואי' לרבנן דאית חזי ב'ו' נזות' תליתות פי' ופלגי דר"א וכו' פירשו לאחר וריקא לא נטקו וכו', אפיק דברי קאמר דק"ל דלא יעלו והוא לא פניג אריכה דכנה איירי לתק ואיך לרבי, אלא כדפירשו קודם וריקא נמילא לאו וריקא להשמירי אפילו רבנן ולי' לעילא לא הטיח לה, ואפי' דלא חזי לטקס מ"מ כדאסוריהו קיימי ע"י (ב"ב: ג) ד"ה ובולן ב' דאיבא לביכר ידעלו רקאמר חזינו אי ריח. ג"ג, ולא נטרא דכין דמשלה כהן האור קולטניהו מונח לריך להעלות כשאר כל קדשים כשרים, למה יניחם ליסבל מלחר שיטל להעלותם והקטירם (ב"ב: ג)

המזבח מקדש פרק תשיעי וזבחים

גמ' יכול יחלוץ. מזזה מוטלת עליו: מאן שמעת ליה כו'. ומתני'

אליזיה אתאי: כלפי מטס. דרך ירידה ומתרחקי מן המערכה: כלפי מעלה. ללד המערכה אין זו פרישות אלא קריבה אכל העיכול של אש:

ואפי' פירשו.^[א] נראה צעניי שחסר מן הגירסא ולמאי דגרס ה"פ ואפי'

יכול יחלוץ גידין ועצמות ויעלה בשר לגבי מזבח ת"ל והקטיר הכהן את הכל הא כיצד מחוברין יעלו פירשו אפי' הן בראש המזבח ירדו מאן תנא דשמעת ליה דאמר פירשו ירדו רבי היא דתניא ¹ והקטיר הכהן את הכל המזבחה לרבות העצמות והגידין והקרנים והטלפים אפילו^א פירשו ואלא מה אני מקיים ² ועשית עולותיך הבשר והדם לומר לך ^אעיכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי גידין ועצמות רבי אומר כתוב אחד אומר והקטיר הכהן את הכל המזבחה ריבה וכתוב אחד אומר ועשית עולותיך הבשר והדם מיעט הא כיצד מחוברין יעלו פירשו אפי' הן בראש המזבח ירדו: פירשו ב' לא יעלו [וכו']]: אמר רבי זירא לא שנו אלא שפירשו כלפי מטה אבל כלפי מעלה^ג קרובי הוא דאקריבו לעיכול ואפילו^ד פירשו אמר רבה הכי קאמר בלא שנו אלא שפירשו לאחר וריקה אבל פירשו קודם וריקה אתאי וריקה ושרייתניהו אפי' למעבר מינייהו קתא דסכניי סבר לה כי האי^ה דאמר רבי יוחנן משום רבי ישמעאל נאמר ב'לו יהיה בעולה ונאמר^ו לו יהיה באשם מה אשם יעצמותיו מותרין אף עולה עצמות ה^ח מותרין מופני דאי לא מופני איכא למיפרך מה לאשם שכן בשרו מותרר לו יהיה יתירא^ז כתיב מתיב רב אדא בר אהבה ^טעצמות קדשים לפני וריקה מועלין בהן^י לאחר וריקה אין מועלין בהן ושל עולה מועלין בהן לעולם אימא יושל עולה פירשו לפני וריקה^{יא} אין מועלין בהן לאחר וריקה אלעזר פירשו לפני וריקה מועלין בהם לאחר וריקה לא נהנין ולא מועלין: **ב"רנ"י**^{יב} (ה"בכולן שפקעו מעל גבי המזבח לא יחזיר יובן גחלת שפקעה מעל גבי המזבח לא יחזיר ^{יג}איברים שפקעו מעל גבי המזבח קודם חצות יחזיר ומועלין בהן לאחר חצות לא יחזיר ואין מועלין בהם ^{יד}כשם שהמזבח מקדש את ^{טו}כשם שהמזבח והכבש מקדשין את הראוי לו כך הכבש מקדש ^{טז}כשם שהמזבח מקדשין: **גמ'** ה"ד אי דאית בהו ממש אפילו לאחר חצות נמי אי דלית בהו ממש אפי' קודם חצות נמי לא לא צריכא צשרירי

הראוי לו כך הכבש מקדש על פירוש זה לקמן פרק דס חטאת (דף כח). דלמר ^{יז} מהיקשא דזאת המורה מה אשם עצמותיו מותרין אף כל עצמותיו מותרין (ולא) ונפיק מלי יהיה (דעולה) ^{יח} ופירש דמק"י דבשר לא נפקי עצמות דאיכא למימר דלא המיר הכמוז אלא בשר הראוי לאכילה וא"כ על כרחין הא דפשיטא ליה כזאס היינו משו דכמיי לו יהיה והא דנקט אשם טפי מחטאת אע"י דזההוא קרא נמי כתיב חטאת דכתיב מחטאת כזאס תורה אחת להס לכל אשר יכפר לו יהיה משו דעיקרא דקרא כזאס נקטיה ועוד לוי יהיה כתיב לשון יחיד ואיכא לאוקומה כזאס דלקמן לא נפקא עולה כיון דאיכא לאוקומה כדצריס הנאכלים דומיא דזאס וקושיא יס להסתפק למה לי ג"ש בעולה בהו כתיב לו יהיה ומאי לדרוש למישרי עצמות ושמא הוא מוקמינא ליה לדרשא אחריתי: **ופלג'נא** דר' אע"זר דר' אע"זר פירשו לפני וריקה מועליין בהן לעולם. כך גרסת הקונט' ויש ספרים שגורסין מועלין כהס עד וריקה ולהיהא גרסא סיפא דמילתא הוא דפליגא דקאמר דלאחר וריקה לא נהנין ולא מועלין וא"ת לרבנן דאית להו דאפי' פירשו יעלו אמאי אין מועלין וי"ל דהיינו פירשו קודם וריקה אכלו לאחר וריקה המירתם וריקה אס פירשו אי נמי לפי ר' יחנא דלעיל אפי' פירשו לאחר וריקה וכוון שפירשו למטה דהא מילתיה דרבנן מיוקומא בעודם על המזבח וא"ת דנמסכת תרומות (פ"א מ"ה)^{יט} אמר' גרעיני תרומה בזמן שמכניסין אסורין השליכן מותרין וכן עצמות קדשים בזמן שמכניסין אסורין השליכן מותרין^כ ופירש רבינו ^{כא} דהתם מיירי בעצמות קדשים הנאכלין דומיא דתרומה ויש עליהם עדיין בשר וקאמר דאס כמניסין ומנינין א"כ הוא מחשזן ואכתי שם קדשים עליהן אסורין אכל משליכן בטל שם אוכל ממייתיה וכן גרעיני תרומה מיירי שיש עליהם אוכל ומיפירשא בענין זה: **ובדורן שפקעו מע"ג המזבח בו**. פירש כקוטרס דקאי צין אפסולין צין אגרידי ועצמותם ולפירייהו אס דקדתי כמתני' לא יחזור ובגמ' אמרינן דמשלה כהס האור היינו משלה כהס האור פורתא ולא נעשה מזאת ולכן יחזירו ומייהו לפי מה שפירש כקוטרס לא יחזור אין כריך להחזיר לא קשה מידי דאיכא למימר דיעלו דקאמר היינו אס ירצה אכל אין חוצה להעלותם ועוד י"ל דפקעו היינו דפקעו מאליהן וירדו ועלו ש כשממע שהורידן ויש לחלק צין מאליהן לע"י אחרים כעין ההיא דטרף בקלפי (ויחנה מו:)

המוריד גחלת מע"ג המזבח וכזה חייב משום דלא אנתקיה ממזותה אלמא יכול להעלותה וכי פקעה תנן כמתמיתין דלא יחזור ואין מועלין זה ואס היינו מפרשים דכוין לא קאי אפסולין לא היינו מתרעים כזה כלום דמכל מקום הוא קשה למאן דמתני לה אסיפא: וריקה אין מועלין בהן. לתם נקט אין מועלין כהן. דבדר פשוט הוא שרי הבשר מותר אף כזאליה. אלא אכל דנקט דברי וריקה מועלין נקט לאחר וריקה אין מועלין: **ופלג'נא** ר"א עיין בתוס' בכורות דף ק' ע"ב (ד"ה המושל): **אי** דלית בהו כשם אפילו קודם חצות נמי לא יחזיר וי"ל דה"ה אלא כדפירשו קודם חצות נמי לא יחזור וי"ל דהתם כדאי הוא נעשות ממנו תרומת השן אלא ככל שפקע למטה שאלי עומד לתרומת השן אין מועלין. וכן להקשות מהא דלמר לעיל עיטילי עולה אתה מחזיר, דהתם איירי דלית ביה ממש. ואע"ג דקרי להו מעבולס לא מעבולס לממר קאמר: **אי** דלית בהו כשםא אפילו קודם חצות נמי לא יחזור. וי"ה דאין מועלין כהן. וק"ק דמתמיתין אמר' כהנאה מלחר פשות ענין ואפילו אכר נגזר, וי"ל דהתם מלחר פשות עומדת לתרום ממת' לא הדקן. או אפילו מלחר תרומת השן למאן דלית ליה כהס דעומל, דוקא כדאז דעומד

וריקא אין מועלין בהן. לתם נקט אין מועלין כהן. דבדר פשוט הוא שרי הבשר מותר אף כזאליה. אלא אכל דנקט דברי וריקה מועלין נקט לאחר וריקה אין מועלין: **ופלג'נא** ר"א עיין בתוס' בכורות דף ק' ע"ב (ד"ה המושל): **אי** דלית בהו כשם אפילו קודם חצות נמי לא יחזיר וי"ל דה"ה אלא כדפירשו קודם חצות נמי לא יחזור וי"ל דהתם כדאי הוא נעשות ממנו תרומת השן אלא ככל שפקע למטה שאלי עומד לתרומת השן אין מועלין. וכן להקשות מהא דלמר לעיל עיטילי עולה אתה מחזיר, דהתם איירי דלית ביה ממש. ואע"ג דקרי להו מעבולס לא מעבולס לממר קאמר: **אי** דלית בהו כשםא אפילו קודם חצות נמי לא יחזור. וי"ה דאין מועלין כהן. וק"ק דמתמיתין אמר' כהנאה מלחר פשות ענין ואפילו אכר נגזר, וי"ל דהתם מלחר פשות עומדת לתרום ממת' לא הדקן. או אפילו מלחר תרומת השן למאן דלית ליה כהס דעומל, דוקא כדאז דעומד

בנזות דקאי להלאה ונמאל שאל נשעית מלמון, אכל אכל מיירי בלחור שפקע למטה דלא חזי לא לתרומה ולא להולאה. ואי' והא מניא לעיל עיטילי עולה אתה מחזיר, וי"ל דהס' דלית ביה ממש (ב"ב: ג) תוד"ה איתא. פירש רבינו רבי, עיין בתוס' בכורות דף ק' ע"ב (ד"ה המושל): ד"ה ופליגי דר"א ב' ואי' לרבנן דאית חזי ב'ו' נזות' תליתות פי' ופלגי דר"א וכו' פירשו לאחר וריקא לא נטקו וכו', אפיק דברי קאמר דק"ל דלא יעלו והוא לא פניג אריכה דכנה איירי לתק ואיך לרבי, אלא כדפירשו קודם וריקא נמילא לאו וריקא להשמירי אפילו רבנן ולי' לעילא לא הטיח לה, ואפי' דלא חזי לטקס מ"מ כדאסוריהו קיימי ע"י (ב"ב: ג) ד"ה ובולן ב' דאיבא לביכר ידעלו רקאמר חזינו אי ריח. ג"ג, ולא נטרא דכין דמשלה כהן האור קולטניהו מונח לריך להעלות כשאר כל קדשים כשרים, למה יניחם ליסבל מלחר שיטל להעלותם והקטירם (ב"ב: ג)

פרק תשיעי וזבחים

פרק תשיעי וזבחים

מאן שמעת ליה דאמר פירשו ירדו רבי היא. ופי' רש"י ומתני' אליזיה אתאי ור"י פי' כרבנן דוקא היא דמדתני לא יעלו משמע דאס עלו לא ירדו והא דלמרי צבנן והקטיר לרבות כו' ואפי' פירשו היינו פירשו ועודם על גבי המזבח והא דלא מוקי מיעוטא דועשית עולותיך

הבשר והדם צירדו למטה משום דניחא ליה למנקט רבותא דאפי' בעודם ע"ג המזבח ממעט עיכולי גידים וה"ה דממעטי כלא עיכול אס ירדו למטה ופירשו: **עיכולי עולה** אתה מחזיר בו, ולעיל צריש פירקין (דף כג: פג) דלעטריך לרצוי פוקעין מהעולה היינו משום דמהכא לא ידעי' אלא בעודם על המזבח אכל למטה לא אי נמי כי היכי דלא נפקא ליה מלשר מלכל האש (ויקא' ו) משום דלעטריך למעוטי עיכולי קטורת הכי נמי מקרא דהכא כיון דלעטריך למעוטי עיכולי גידים ולית להא הא דקאמר לעיל לאו ממילא שמעינן ליה והא דלעטריך מרי קראי חד למעוטי קטרת וחד למעוטי גידים משום דאי מקרא דלשר מלכל האש לא הוה ממעטי' אלא עיכולי (קטורת) דליתיה על המזבח החיוץ אכל עיכולי גידים לא ואי מקרא דהכא לא ממעטי' קטורת דבר הקרבה הוא דומיא דאשר וס הלכך צריכי: **לא** ^אשנו דאשר שפירשו ככפי משה. פי' ללד חוץ אכל כלפי מעלה פי' ללד המערכה כך גירס' הקונטרס ואכדדייתא קאי ויש ספרים דגרסי פירשו לא יעלו ואמתני' קאי ולא נהירא דמה שיך ציה קרינא לעיכול כיון שהוא למטה כדנקט ^א ועוד דבמר ^ב אס שקיל וטרי כפירוסא דצרייתא ^ג ומי"ט פירוסא **אתאי** וריקה ושרייתניהו **אפילו** כמיעבר בהו קתא דסכניי. והא דלמר פ' לראוהו צ"ד (ר"ה דף כח). שופר של עולה לא יתקע פירש רבינו דאיירי שהפירשו לדמי עולה וכן של שלמים כהס מעילה דלמי שלמים כדפסקינן פ"ר שני (דף כ: ח) הכל נעטי שלמים עסקינן^א מיהו לא ידענא מאי טעמא אפיק' ממשמעותיה לאוקומה דמיס דהא איכא לאוקומה כפירש מחיים או פירש קודם וריקה כל זמן שלא מורק דהס אכל פירש לאחר וריקה לא מני לאוקמה דבשלמים אין חילוק ואס ב' וריקה מתרת כפירש מחיים ^א ה"ה כנמוסר ^ב נמי כמו שמתרת הבשר דמ"ש ואס כן לתקוע נמי שרי. ג"ל: **מה אשם עצמותיו מותרין. פי'** כקוטרס שהרי אף בשרו מותר כל

שכן עצמותיו והוא הקשה על פירוש זה לקמן פרק דס חטאת (דף כח). דלמר ^{יז} מהיקשא דזאת המורה מה אשם עצמותיו מותרין אף כל עצמותיו מותרין (ולא) ונפיק מלי יהיה (דעולה) ^{יח} ופירש דמק"י דבשר לא נפקי עצמות דאיכא למימר דלא המיר הכמוז אלא בשר הראוי לאכילה וא"כ על כרחין הא דפשיטא ליה כזאס היינו משו דכמיי לו יהיה והא דנקט אשם טפי מחטאת אע"י דזההוא קרא נמי כתיב חטאת דכתיב מחטאת כזאס תורה אחת להס לכל אשר יכפר לו יהיה משו דעיקרא דקרא כזאס נקטיה ועוד לוי יהיה כתיב לשון יחיד ואיכא לאוקומה כזאס דלקמן לא נפקא עולה כיון דאיכא לאוקומה כדצריס הנאכלים דומיא דזאס וקושיא יס להסתפק למה לי ג"ש בעולה בהו כתיב לו יהיה ומאי לדרוש למישרי עצמות ושמא הוא מוקמינא ליה לדרשא אחריתי: **ופלג'נא** דר' אע"זר דר' אע"זר פירשו לפני וריקה מועליין בהן לעולם. כך גרסת הקונט' ויש ספרים שגורסין מועלין כהס עד וריקה ולהיהא גרסא סיפא דמילתא הוא דפליגא דקאמר דלאחר וריקה לא נהנין ולא מועלין וא"ת לרבנן דאית להו דאפי' פירשו יעלו אמאי אין מועלין וי"ל דהיינו פירשו קודם וריקה אכלו לאחר וריקה המירתם וריקה אס פירשו אי נמי לפי ר' יחנא דלעיל אפי' פירשו לאחר וריקה וכוון שפירשו למטה דהא מילתיה דרבנן מיוקומא בעודם על המזבח וא"ת דנמסכת תרומות (פ"א מ"ה)^{יט} אמר' גרעיני תרומה בזמן שמכניסין אסורין השליכן מותרין וכן עצמות קדשים בזמן שמכניסין אסורין השליכן מותרין^כ ופירש רבינו ^{כא} דהתם מיירי בעצמות קדשים הנאכלין דומיא דתרומה ויש עליהם עדיין בשר וקאמר דאס כמניסין ומנינין א"כ הוא מחשזן ואכתי שם קדשים עליהן אסורין אכל משליכן בטל שם אוכל ממייתיה וכן גרעיני תרומה מיירי שיש עליהם אוכל ומיפירשא בענין זה: **ובדורן שפקעו מע"ג המזבח בו**. פירש כקוטרס דקאי צין אפסולין צין אגרידי ועצמותם ולפירייהו אס דקדתי כמתני' לא יחזור ובגמ' אמרינן דמשלה כהס האור היינו משלה כהס האור פורתא ולא נעשה מזאת ולכן יחזירו ומייהו לפי מה שפירש כקוטרס לא יחזור אין כריך להחזיר לא קשה מידי דאיכא למימר דיעלו דקאמר היינו אס ירצה אכל אין חוצה להעלותם ועוד י"ל דפקעו היינו דפקעו מאליהן וירדו ועלו ש כשממע שהורידן ויש לחלק צין מאליהן לע"י אחרים כעין ההיא דטרף בקלפי (ויחנה מו:)

המוריד גחלת מע"ג המזבח וכזה חייב משום דלא אנתקיה ממזותה אלמא יכול להעלותה וכי פקעה תנן כמתמיתין דלא יחזור ואין מועלין זה ואס היינו מפרשים דכוין לא קאי אפסולין לא היינו מתרעים כזה כלום דמכל מקום הוא קשה למאן דמתני לה אסיפא: וריקה אין מועלין בהן. לתם נקט אין מועלין כהן. דבדר פשוט הוא שרי הבשר מותר אף כזאליה. אלא אכל דנקט דברי וריקה מועלין נקט לאחר וריקה אין מועלין: **ופלג'נא** ר"א עיין בתוס' בכורות דף ק' ע"ב (ד"ה המושל): **אי** דלית בהו כשם אפילו קודם חצות נמי לא יחזור וי"ל דה"ה אלא כדפירשו קודם חצות נמי לא יחזור וי"ל דהתם כדאי הוא נעשות ממנו תרומת השן אלא ככל שפקע למטה שאלי עומד לתרומת השן אין מועלין. וכן להקשות מהא דלמר לעיל עיטילי עולה אתה מחזיר, דהתם איירי דלית ביה ממש. ואע"ג דקרי להו מעבולס לא מעבולס לממר קאמר: **אי** דלית בהו כשםא אפילו קודם חצות נמי לא יחזור. וי"ה דאין מועלין כהן. וק"ק דמתמיתין אמר' כהנאה מלחר פשות ענין ואפילו אכר נגזר, וי"ל דהתם מלחר פשות עומדת לתרום ממת' לא הדקן. או אפילו מלחר תרומת השן למאן דלית ליה כהס דעומל, דוקא כדאז דעומד

בנזות דקאי להלאה ונמאל שאל נשעית מלמון, אכל אכל מיירי בלחור שפקע למטה דלא חזי לא לתרומה ולא להולאה. ואי' והא מניא לעיל עיטילי עולה אתה מחזיר, וי"ל דהס' דלית ביה ממש (ב"ב: ג) תוד"ה איתא. פירש רבינו רבי, עיין בתוס' בכורות דף ק' ע"ב (ד"ה המושל): ד"ה ופליגי דר"א ב' ואי' לרבנן דאית חזי ב'ו' נזות' תליתות פי' ופלגי דר"א וכו' פירשו לאחר וריקא לא נטקו וכו', אפיק דברי קאמר דק"ל דלא יעלו והוא לא פניג אריכה דכנה איירי לתק ואיך לרבי, אלא כדפירשו קודם וריקא נמילא לאו וריקא להשמירי אפילו רבנן ולי' לעילא לא הטיח לה, ואפי' דלא חזי לטקס מ"מ כדאסוריהו קיימי ע"י (ב"ב: ג)

כו א מיי' פרק ו מהלכות מעש"ק הלכה ג:
בו ב מיי' פ"ב מהל' מעילה הלכה י:
ג מיי' פ"י מהלכות מעש"ק הלכה י:
ד מיי' פ"ב מהל' מעילה הלכה י:
ה מיי' פ"ו מהל' מעש"ק הלכה ג:
ו מיי' פ"ב מהלכות מעש"ק הלכה י:
ז מיי' פ"ב מהלכות מעש"ק הלכה י:
ח מיי' פ"ב מהלכות מעש"ק הלכה י:
ט מיי' פ"ב מהלכות מעש"ק הלכה י:
י מיי' פ"ו מהל' מעש"ק הלכה ג:

כח הו מיי' פ"ו מהל' מעש"ק הלכה ג:
כט ז מיי' פ"ב מהלכות מעילה הלכה י:
ל ח ט מיי' פרק ג מהלכות פסח"מ הלכה ז:
לא י מיי' פ"ו מהל' מעש"ק הלכה ג:

תורה אור השלם

1. וקראו וקריעו ירחיץ בקימם וחקטיר והבזק את הבזל והמזבחה עולה אשדו ריח בחרוה וקרא א, ט
2. ועשית עולותיך הבשר והדם על מזבח עולה אלהיך ודם וזבחיך יקשר על מזבח וזבחה אלהיך והבשר תאכל:
דברים יב, כו
3. והבזק הקטיריב את עלת איש עור העולה אשר הקריב לבזקו לא יעלה וקרא ו, ח
4. בחשאת באשם תורדה אחת ללכם הבזקן אשר יבקר בו לו ידעיה:
ויקרא ו, ז

מוסף רש"י

הזבא בעני' קודם

שיטה מקובצת

רבי היא. פ"ה דקאי נמי אמתני' והאי דקאמר פירשו לא יעלו לאו דוקא דר"י ר"ל לא שט אחר פירשו ירדו. ולא נהירא לדחריה הוה לו לשמעטני דירדו דהי חסות יתר וממלא הי' ידעינן דלא יעלו, ועוד דבנמסח חולין (דף ק) מייתי לה ולא אמר דאז מני רבי היא אלא (מן) [על] הכהנימא. לכך נראה דלא קאי אלא על הכהנימא אכל מתני' אתאי כדכין ולא יעלו דוקא אכל אס עלו אפילו אחר שפירשו לא ירדו. וא"ת מנא ליה לרבנן בני דמתני' דאס פירשו לא יעלו, י"ל דנפקא להו מוהבשר והדם, וא"ת ולמה לו למומר הכי עיטילי עולה כו', לשמעטין כהני דמתני' דלא יעלו, וי"ל דהייחוס הוא יותר דלדמי מעלה עיטילי גידים ועצמות ע"פ"ש שכתבשו בראשו של וא"ת מנא אס אסיקתיה בבשר והדם למר שדכשלי הכהנים כי למר פירשו לא יעלו, י"ל דמתני' ש"מ דס על להכות מועלין בראשו של מונח כמו מר שדכשלי הכהנים למטה (וכדחלו למטה) כלומר קודם שעלו. ומור פי' דקאי נמי (למתני') [למתני'], וא"ת אמאי לא קאמר ירדו, וי"ל דלכך דקאמר מחוברין כי קאמר נמי פירשו לא יעלו אכל הי' דלא שט ירדו (והדר"ם) ומיחי אין להניא אלא דמתני' רבי היא כדפיקינן גיד הנסה דייק הכי אכך כביימא ולא מייתי מתני' (ר"ב א' דל' (ב"ש: ו) איתא ודריקא ושרייתניהו אפילו למעבר בהו קתא דסכניי. ודאי והא דלמר כדפיק לראוהו צ"ד (ר"ה דף כח). שופר של עולה לא יתקע ואס חקק י"ל, אס שלמים לא יתקע ואס חקק לא ילא, הכי מיירי אי קודם וריקה למה לא יתקע ככל עולה, הא אמר דהא פירש קודם וריקה דמותר למעבר מינייהו קתא דסכניי, ואי לאחר וריקה מיכ"ט שלמים לא לאוקמה כדפירשו לאחר וריקה י"ל דכאז מיירי לאחר וריקה וההו קודם וריקה, א"י התם מיירי דפירשו מחיים. מי"ל דהתם ר"ל שופר שהקדשו להיות דמיו עולה, והסאזי טמא (והדר"ם: ח"ל חוק' תליתות, ואומר שמי"ח דאז דאקרינן כ"ריה למתקע בשופר של עולה, מיירי לתקוע קודם וריקה דאזלי לאחר וריקה מותר, ולכ"ה לאוקמה כדפירשו לאחר וריקה דהכמות צני שלמים אמאי קאמר לא יתקע, אה ממון בעלים ניטה ע"כ (ב"ב: ג) איתא וריקה ושרייתניהו. עיין ברש"י בנמחות דף כג ע"ב: פ"א: עצבות קדשים לפני וכו' לאחר